

Kasakhstan: sagen om Evgeniy Zhovtis

Europa-Parlamentets beslutning af 17. september 2009 om Kasakhstan: sagen om Evgeniy Zhovtis

Europa-Parlamentet,

- der henviser til sine tidligere beslutninger om Kasakhstan og de centralasiatiske republikker,
 - der henviser til sin beslutning af 20. februar 2008 om en EU-strategi for Centralasien¹,
 - der henviser til EU-strategien for et nyt partnerskab med Centralasien, som blev vedtaget af det Europæiske Råd den 23. juni 2007,
 - der henviser til Kommissionens strategidokument for bistand til Centralasien (2007-2013),
 - der henviser til konklusionerne fra det tiende møde i Samarbejdsrådet EU-Kasakhstan,
 - der henviser til konklusionerne fra det ottende møde i Det Parlamentariske Samarbejdsudvalg EU-Kasakhstan i Bruxelles den 31. marts 2008,
 - der henviser til partnerskabs- og samarbejdsaftalen mellem EF og Kasakhstan², som trådte i kraft den 1. juli 1999,
 - der henviser til forretningsordenens artikel 122, stk. 5,
- A. der henviser til, at forbindelserne og samarbejdet mellem EU og republikken Kasakhstan fortsat udvikles på alle niveauer; der henviser til, at Kasakhstan spiller en afgørende rolle for stabiliteten og sikkerheden i Centralasien og for hele områdets økonomiske udvikling,
- B. der henviser til, at Kasakhstan i 2010 vil overtage formandskabet for Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa (OSCE); der henviser til, at denne position vil give landet en mere fremtrædende rolle og et øget ansvar inden for demokrati og menneskerettigheder; der henviser til, at OSCE indtrængende har opfordret Kasakhstan til at udbygge de demokratiske reformer, inden landet overtager formandskabet,
- C. der henviser til, at Kasakhstans interne situation til trods for denne vigtige internationale opgave i de sidste par måneder er blevet forværret gennem en stigning af medierestriktionerne og en række omstridte retsforfølgelser,
- D. der henviser til, at Evgeniy Zhovtis, der er direktør for det kasakhiske internationale kontor for menneskerettigheder og retsstatsprincipper og en fremtrædende

¹ EUT C 184 E af 6.8.2009, s. 49.

² EFT L 196 af 28.7.1999, s. 3.

menneskerettighedsforkæmper den 3. september 2009, blev dømt skyldig i uagtsomt manddrab og idømt fire års fængsel, fordi han den 26. juli 2009 påkørte og dræbte en fodgænger,

- E. der henviser til, at politiets efterforskning blev indledt den 27. juli 2009 og at Evgeniy Zhovtis blev omtalt som vidne ; der henviser til, at Evgeniy Zhovtis' status den 28. juli 2009 blev ændret til at være en mistænkt i efterforskningen , men at hans juridiske rådgivere i strid med kasakhisk lovgivning ikke blev underrettet om dette før den 14. august 2009,
- F. der henviser til, at OSCE Kontoret for Demokratiske Institutioner og Menneskerettigheder, har oplyst, at tvivlsomme procedurer kan have krænket Zhovtis' ret til en retfærdig rettergang, som er sikret ved den kasakhiske forfatning, landets OSCE-forpligtelser og de grundlæggende internationale normer,
- G. der henviser til, at Evgeniy Zhovtis på møder med OSCE tidligere berettede om krænkelser af menneskerettigheder i sit land og rejste tvivl om landets egnethed til at have formandskabet for en organisation, som arbejder for at opretholde demokratiske principper,
- H. der henviser til, at der tidligere er blevet givet udtryk for betydelig bekymring over retssager og efterfølgende fængsling af andre kasakhiske menneskerettighedsaktivister, herunder Ramazan Jesergepov og Sergej Duvanov,
- I. der henviser til, at den kasakhiske udenrigsminister, Marat Tazhin, i juni 2008 og på ny i maj 2009 i forbindelse med sit lands kommende formandskab for OSCE gav tilsagn om forbedringer med hensyn til at styrke og forbedre respekten for menneskerettighederne i Kasakhstan,
- J. der henviser til, at der ifølge artikel 2 i EU-Kasakhstan-partnerskabs- og samarbejdsaftale kræves respekt for demokratiet, de folkeretlige principper og menneskerettighederne,
 - 1. udtrykker alvorlig bekymring over måden, hvorpå efterforskningen af den uheldige trafikulykke og Evgeniy Zhovtis' efterfølgende retssag blev gennemført uden dog at sætte spørgsmålstejn ved retssystemets uafhængighed, som er et vigtigt element i ethvert demokrati, og henleder opmærksomheden på påstande om, at bevismateriale i forbindelse med hans forsvar ikke var tilladt;
 - 2. opfordrer de kasakhiske myndigheder til straks og med fuld respekt for gennemsækelighed og retsstatsprincippet at gennemføre en ny fuldstændig og retfærdig efterforskning af omstændighederne omkring ulykken og i overensstemmelse hermed at tage Evgeniy Zhovtis' domsafsigelse og dom op til fornyet overvejelse;
 - 3. opfordrer indtrængende de kasakhiske myndigheder til at forelægge officielle detaljerede oplysninger om sagen om Evgeniy Zhovtis og sikre ham retfærdig rettergang, herunder ret til appel i overensstemmelse med kasakhisk lovgivning;
 - 4. henleder opmærksomheden på, at en række menneskerettighedsorganisationer gav udtryk for betydelige forbehold over for den kasakhiske regerings reelle ønske om fremskridt, da afgørelsen om at tildele landet formandskabet for OSCE blev offentliggjort i 2007, og

forventer, at de kasakhiske myndigheder gøre konkrete fremskridt i retning af at forbedre demokratisering og menneskerettigheder, inden landet overtager formandskabet for OSCE;

5. opfordrer Kommissionen til i denne forbindelse at øge EU's bistand til og samarbejde med Kasakhstan på disse områder for bedre at forberede den kasakhiske regering på at varetage dens vigtige internationale opgave;
6. opfordrer Rådet til at indtage en fast holdning, når det rejser dette spørgsmål over for de kasakhiske myndigheder, og navnlig at behandle Evgeniy Zhovtis' sag i forbindelse med menneskerettighedsdialogen mellem EU og Kasakhstan, hvor den anden runde er fastsat til den 21. oktober 2009, og mødet i Samarbejdsrådet EU-Kasakhstan til i midten af november 2009;
7. opfordrer indtrængende Kommissionen til at styrke sine projekter og programmer i Kasakhstan under Det Europæiske Instrument for Demokrati og Menneskerettigheder;
8. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet, Kommissionen, FN's generalsekretær, EU's særlige repræsentant for Centralasien, Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa, Europarådet og Kasakhstans parlament, regering og præsident.